

Riktlinjer
för
förskola och pedagogisk omsorg i
Österåkers kommun
Fr. o m. 2012-07-01

1. Allmänt

Dessa riktlinjer har fastställts av Kommunfullmäktige för att reglera förskola och pedagogisk omsorg i Österåkers kommun. Konkurrensneutralitet ska råda mellan kommunala och fristående utförare.

Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg i Österåkers kommun bedrivs utifrån Skollagen, Läroplan för förskolan, Skolverkets allmänna råd och kommunens utbildningspolitiska program. I riktlinjerna anges när en bestämmelse regleras av skollagen (2010:800). Övriga regler är fastställda av Kultur – och utbildningsnämnden.

2. Berättigad till plats

Förskola och pedagogisk omsorg ska enligt skollagen¹ tillhandahållas från ett års ålder i den omfattning det behövs med hänsyn till

- Vårdnadshavares förvärvsarbete
- Vårdnadshavares studier (studiemedelsberättigande eller SFI)
- Vårdnadshavares arbetslöshet eller föräldraledighet
- Barnets eget behov utifrån familjens situation i övrigt.
- Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola, även barn under ett års ålder.

I Österåkers kommun erbjuds även förskola/pedagogisk omsorg vid

- Vårdnadshavares sjukskrivning/sjukersättning efter medicinskt omsorgsbehov

För att vara berättigad till placering krävs ett omsorgsbehov på minst 16 timmar/vecka för förskola och pedagogisk omsorg. Särskilda regler gäller barn till föräldralediga och arbetssökande.

Den verksamhet som erbjuder plats ansvarar för att placering och vistelsetid sker utifrån riktlinjerna.

Förskola och pedagogisk omsorg ska enligt skollagen² tillhandahållas för barn som inte börjat i förskoleklassen eller någon utbildning för fullgörande av skolplikten. Från och med höstterminen det år barnet fyller sex år har kommunen enligt skollagen³ skyldighet att erbjuda förskoleklass.

Barnet har rätt att ha kvar sin förskoleplats till och med den 31 juli det år det ska börja i förskoleklass eller skola. Från och med den 1 augusti erbjuds fritidshem enligt kommunens riktlinjer.

Förskola och pedagogisk omsorg serverar dagligen frukost, ett lagat mål mat och mellanmål. Barnen är olycksfallsförsäkrade under vistelsetiden genom försäkring tecknad av Österåkers kommun. Vårdnadshavaren ansvarar för att lämna och hämta barnet i verksamheten.

¹ 8 kap. 5-7 §§

² 8 kap. 3 §

³ 9 kap. 5 §

3. Öppen verksamhet

Öppen förskola är en kompletterande form av förskola som riktar sig till barn samt medföljande vårdnadshavare. Öppna förskolan erbjuder barn en pedagogisk gruppverksamhet och ger vårdnadshavarna stöd i föräldrarollen. Öppna förskolan är avgiftsfri.

4. Anmälan till förskola och pedagogisk omsorg

Kommunen ansvarar enligt skollagen⁴ för att barn som är bosatta i Sverige och folkbokförda i kommunen erbjuds plats i förskola eller pedagogisk omsorg från och med ett års ålder. Barnet måste vara en månad innan det kan placeras i kö. För att erhålla en plats krävs ett aktivt val via Österåker kommuns webbaserade kundvalssystem.

5. Barn i behov av särskilt stöd

All verksamhet skall vara öppen för alla barn, även för barn med särskilda behov. Särskilt stöd ska i första hand ges inom ordinarie verksamhet. Verksamheten där barnet är inskrivet har ansvaret för särskilda stödinsatser. Om det framkommer att ett barn är i behov av särskilt stöd, ska förskolechefen enligt skollagen⁵ se till att barnet ges sådant stöd. Barnets vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utformningen av stödet. För barn som har erbjudits förskola på grund av fysiska, psykiska eller andra särskilda skäl enligt skollagen⁶, tar kommunen endast ut avgift för tid som överstiger 525 timmar per år, motsvarande 15 timmar per vecka, enligt fastställd taxa.

6. Allmän förskola

Enligt skollagen⁷ ska alla barn från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola under minst 525 timmar om året, motsvarande 15 timmar/vecka. Verksamheten är avgiftsfri och anordnas i förskola.

Verksamheten bedrivs under skolans terminer med uppehåll under skolans lov. Förskolan där barnet är placerat avgör hur vistelsetiden ska förläggas. I möjligaste mån ska hänsyn tas till vårdnadshavares önskemål.

För att erhålla en avgiftsfri plats i allmän förskola krävs ett aktivt val via Österåkers kommuns webbaserade kundvalssystem.

7. Erbjudande av plats

Plats erbjuds enligt köordning och ansökningsdatum på den enhet som valts. I Österåkers kommun erbjuds plats tidigast åtta månader före önskat placeringsdatum. Vid erbjudande av plats ska båda vårdnadshavarna bekräfta att platsen önskas.

⁴ 8 kap. 5 §

⁵ 8 kap. 9 §

⁶ 8 kap. 7 §

⁷ 8 kap.4 §

När vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman ska kommunen enligt skollagen⁸ erbjuda förskola inom fyra månader. För att vara garanterad en plats i kommunal förskola måste anmälan göras senast fyra månader före önskat startdatum

Prioritering av köordning

1. **Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl har behov av särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola ska enligt skollagen⁹ skyndsamt erbjudas plats.** Skyndsamt placering kan inte garanteras enligt vårdnadshavarnas önskemål om/ val av förskola.
2. **Återplacering efter föräldraledighet.** Vårdnadshavare som har haft barn placerat i kommunens barnomsorg men som avslutat placeringen under vårdnadshavares föräldraledighet, ska erbjudas återplacering under en period av 36 månader efter det att platsen upphört.
3. **Syskonförtur.** Vårdnadshavare har rätt till förtur om man har ytterligare ett barn placerat i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg i Österåkers kommun. Syskonförtur ger rätt till förtur av plats inom den verksamhet som erbjuds av kundvalssystemet. För att underlätta för vårdnadshavarna att ha sina barn placerade på samma enhet ska syskon till barn som redan finns placerade på en enhet och som söker placering till samma enhet, ges företräde till plats inom sin respektive förturskategori.
4. **Omplacering.** Förtur vid omplacering gäller inom den verksamhet som erbjuds av kundvalssystemet. För att underlätta för vårdnadshavarna att ha sina barn placerade på samma enhet ska syskon till barn som redan finns placerade på en enhet och som söker omplacering till samma enhet, ges företräde till plats inom sin respektive förturskategori.
5. **Kötid.**
6. **Barn folkbokförda i annan kommun än Österåker.** Det åligger vårdnadshavaren att meddela ändrad folkbokföring till Österåkers kommun, varefter förturskategori justeras.

Avsteg från köordningen kan göras utifrån barnets ålder för att främja gruppansamlingen samt om placeringsdatum för det barn som man vill göra avsteg ifrån ligger mer än 30 dagar fram i tiden. Avsteg beslutas av respektive förskolechef /dagbarnvårdare.

Inskolning sker i överenskommelse mellan vårdnadshavare och personal från avtalat startdatum. Under inskolningsperioden deltar vårdnadshavare tillsammans med sitt barn i verksamheten. Full avgift tas ut under inskolningen.

⁸ 8 kap. 14 §

⁹ 8 kap. 14 §

8. Vistelsetid - omsorgsbehov

Barn har enligt skollagen¹⁰ rätt till förskola och pedagogisk omsorg under den tid vårdnadshavarna arbetar/studerar/söker arbete inkl resor till och från. För att verksamheten ska kunna planeras på bästa sätt ska schema för vistelsetiden upprättas i samverkan mellan vårdnadshavaren och verksamheten.

Vårdnadshavare som önskar ändra sitt barns vistelsetid så att det påverkar verksamhetens personalplanering/öppethållande ska inkomma med ändringen minst 14 dagar innan den ska gälla. För ändringar använd blankett ”Ändrat omsorgsbehov” som finns att hämta på Österåkers kommuns hemsida.

Öppettider

Samtliga förskolor har skyldighet att erbjuda öppethållande mellan 06.30 - 18.30. Annan pedagogisk omsorg såsom exempelvis familjedaghem har öppet högst tio timmar per dag, normalt 07.00 – 17.00. Under planeringsdagar, två – tre dagar per termin, samordnas verksamheten och vissa verksamheter håller stängt. Alternativ placering ska då erbjudas av den verksamhet där barnet är inskriven. Verksamhet som stänger under sommarens semesterperiod ska vid behov erbjuda en alternativ placering inom kommunen.

9. Regler under föräldraledighet

Enligt skollagen¹¹ har barn vars föräldrar är föräldralediga enligt föräldraledighetslagen för vård av annat barn, rätt till förskola under minst 3 timmar per dag eller 15 timmar i veckan.

I Österåkers kommun har vårdnadshavare med barn inskrivna i förskola/pedagogisk omsorg rätt att ha kvar en vistelsetid över 15 tim/vecka i 30 dagar efter nedkomst.

I Österåkers kommun finns tre val för föräldralediga:

- Vistelsetid på max 15 timmar per vecka
- Vistelsetid på max 30 timmar per vecka
- Allmän, avgiftsfri förskola för barn 3-5 år. Gäller endast förskola. Se punkt 6.

För vidare information om de olika avgifterna, se ”Förskole- och fritidshemstaxa i Österåkers kommun” på Österåkers kommuns hemsida.

Verksamheten där barnet är placerat avgör hur vistelsetiden ska förläggas. I möjligaste mån ska hänsyn tas till vårdnadshavares önskemål. Avgift erläggs enligt fastställd taxa 12 månader per år.

¹⁰ 8 kap. 5 §

¹¹ 8 kap. 6 §

10. Regler för arbetssökanden

Enligt skollagen¹² har barn vars föräldrar är arbetslösa och aktivt arbetssökande rätt till förskola under minst 3 timmar per dag eller 15 timmar i veckan.

I Österåkers kommun erbjuds arbetssökande vårdnadshavare även vistelsetid över 15 timmar i veckan utifrån vårdnadshavarens omsorgsbehov.

Verksamheten där barnet är placerat avgör hur vistelsetiden ska förläggas. I möjligaste mån ska hänsyn tas till vårdnadshavares önskemål. Avgift erläggs enligt fastställd taxa 12 månader per år.

11. Kommunalt vårdnadsbidrag

Vårdnadshavare har från och med januari 2009 rätt att ansöka om kommunalt vårdnadsbidrag för sina barn i åldrarna 1 – 3 år i enlighet med Lag om kommunalt vårdnadsbidrag. Se tillämpningsföreskrifter för vårdnadsbidrag på Österåker kommuns hemsida.

12. Val av verksamhet i annan kommun

Vårdnadshavare kan anmäla att plats önskas i verksamhet i annan kommun. Anmälan sker direkt till den önskade verksamheten. Anordnarens köregler gäller. Ersättning till verksamheten utgår i enlighet med Österåkers kommuns fastställda belopp.

För fristående anordnare krävs godkännande att bedriva verksamhet från den kommun där verksamheten är belägen. Österåkers kommun debiterar avgift direkt av vårdnadshavarna. Avtal upprättas mellan Österåkers kommun och mottagande kommun/fristående enhet.

13. Debitering och taxa

Österåkers kommun tillämpar maxtaxa. För hushåll med en bruttoinkomst under 42000 kr per månad måste en inkomstuppgift lämnas för att få reducerad avgift. Blankett ”Inkomstuppgift” finns att hämta på Österåkers kommuns hemsida. Blanketten används även vid ändrade inkomstförhållanden.

Avgiften tas ut 12 månader per år och beräknas på taxekategori, antal barn samt hushållets gemensamma bruttoinkomst. Med hushåll avses ensamstående och make/maka/sambo som är folkbokförda på samma adress.

Avdrag/återbetalning vid barnets frånvaro medges ej.

Ansökan om delad faktura kan göras om vårdnadshavarna är folkbokförda på skilda adresser.

Oriktiga uppgifter kan medföra att barnet avstängs från verksamheten.

¹² 8 kap. 6 §

14. Uppsägning av plats och omplacering

Vårdnadshavares uppsägning

Den som inte längre önskar nyttja sin plats ska senast två månader innan barnet slutar anmäla detta via kommunens webbaserade kundvalssystem. Uppsägning görs via Österåkers kommuns webbsida och ska bekräftas av båda vårdnadshavarna. Under uppsägningstiden tas ordinarie avgift ut.

Sägs platsen inte upp av vårdnadshavarna avslutas en placering i förskola och pedagogisk omsorg automatiskt 31 juli det år barnet fyller sex år.

Kommunens uppsägning

Placering kan efter särskilt beslut upphöra att gälla i följande fall:

- Debiterade avgifter enligt gällande taxa har inte erlagts och en skuld har uppkommit
- Platsen har erhållits på oriktiga grunder
- Platsen har inte nyttjats enligt gällande riktlinjer

Vid uppkommen skuld ska på vårdnadshavares begäran en avbetalningsplan upprättas och påbörjas i de fall hela skulden inte kan betalas omgående. Om detta inte sker kan barnet sägas upp från platsen. Ny placering eller placering av syskon kan inte ske förrän hela skulden är betald. För barn i behov av särskilt stöd görs en särskild prövning innan platsen sägs upp.

Omplacering

Den som önskar omplacering av ett barn från en verksamhet till en annan ska anmäla detta via kommunen webbaserade kundvalssystem. Platsen ska inte sägas upp av vårdnadshavaren utan en ny ansökan om förskola görs via kundvals webbsida

Vid omplacering utgår ersättning under två månader till den enhet som barnet är på väg att lämna, beräknat från det datum omplaceringen registreras.

15. Tillsyn

Kommunen har enligt skollagen¹³ tillsyn över förskola och pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen godkännt. Skolinspektionen har tillsyn över övrig verksamhet.

Tillsynen avser att kontrollera om verksamheten uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. I tillsynen ingår att fatta beslut om åtgärder som kan behövas för att rätta fel som upptäcks vid granskningen. Den verksamhet som står under tillsyn är skyldig att lämna upplysningar och tillhandahålla handlingar och annat material som behövs för tillsynen. Tillsynsmyndigheten har rätt att få tillträde till de byggnader, lokaler och andra utrymmen som används i verksamheten. En tillsynsmyndighet får förelägga en huvudman att fullgöra sina skyldigheter om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten t ex de villkor som gäller för godkännande av enskild verksamhet samt kommunens riktlinjer.

¹³ 26 kap. 2 §

Vid allvarliga missförhållanden eller om ett föreläggande inte följts har tillsynsmyndigheten rätt att återkalla ett godkännande eller beslut om rätt till bidrag. Om ett beslut om återkallande inte kan avvaktas kan tillsynsmyndigheten fatta beslut om tillfälligt verksamhetsförbud.

16. Övrigt

Avvikelser från reglerna i enskilda fall provas och beslutas av Kultur – och utbildningsnämnden. Vid force majeure kan verksamhet inte garanteras.